

Những sự kiện quan trọng - THÁNG 10

Thailan sưu tầm & dịch

****01/10**

– Bùi Diễm (01/10/1923– 24/10/2021) là một chính khách Việt Nam. Ông nắm giữ chức vụ Đại sứ Việt Nam Cộng hòa tại Hoa Kỳ nhiệm kỳ từ năm 1967 đến năm 1972.

–1908 – Model xe T của Henry Ford, một “chiếc xe phổ thông” được thiết kế cho đại chúng, được bán lần đầu tiên.

1938 – Quân đội của Hitler chiếm đóng phần Sudetenland của Tiệp Khắc. Trong nỗ lực tránh chiến tranh, các nhà lãnh đạo Anh và Pháp đã đồng ý nhượng khu vực nói tiếng Đức cho Hitler, người sau đó đã phá vỡ thỏa thuận và chiếm đóng toàn bộ Tiệp Khắc.

1946 – Mười hai nhà lãnh đạo Đức Quốc xã đã bị kết án tội hình tại Tòa án Tội phạm Chiến tranh Quốc tế ở Nuremberg, Đức. Ngày 1 tháng 10 năm 1949 – Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa được thành lập với Mao Trạch Đông làm Chủ tịch.

****02/10:**

-1968 – Công viên Quốc gia Redwood của California được thành lập. Cây gỗ đỏ là loài cây cao nhất trong tất cả các loài cây, có thể cao tới 400 feet (120 mét) trong suốt cuộc đời có thể kéo dài 2.000 năm

– 1975 – Nhật hoàng Hirohito lần đầu tiên đến thăm Nhà Trắng.

– 1869: Nhà lãnh đạo chính trị và tinh thần Ấn Độ Mohandas (Mahatma) Gandhi (1869-1948) sinh ra tại Porbandar, Ấn Độ. Ông nổi tiếng khắp thế giới vì lối sống sùng đạo và phong trào đấu tranh bất bạo động đã chấm dứt sự cai trị của Anh đối với Ấn

Độ. Ông bị một kẻ cuồng tín tôn giáo ám sát trong khu vườn nhà mình ở New Delhi vào ngày 30 tháng 1 năm 1948.

****03/10:**

–Thánh Phanxicô thành Assisi (tiếng Ý: Francesco d'Assisi; 26/9/1181 – 03/10/1226), còn gọi là Thánh Phanxicô Khó khăn, là một tu sĩ Công giáo Rôma và người sáng lập Dòng Anh Em Hèn Mọn (Order of Friars Minor), được biết đến nhiều hơn với tên Dòng Phan Sinh. Giáo hội Công giáo xem ông là thánh bần mạng loài vật, chim trời, môi trường, và nước Ý. Ngày 4 tháng 10 hằng năm là ngày lễ kính Thánh Phanxicô

– 1863 – Tổng thống Abraham Lincoln đã ban hành tuyên bố cho định thứ Năm cuối cùng của tháng 11 là Ngày Lễ Tạ ơn.

– 1929 – Nam Tư trở thành tên chính thức của Vương quốc Serbia, Croatia và Slovenia.

– 1990 – Sau 45 năm chia cắt trong Chiến tranh Lạnh, Đông và Tây Đức đã thống nhất thành Cộng hòa Liên bang Đức.-04/10/1965

– Giáo hoàng Paul VI trở thành Giáo hoàng đầu tiên đến thăm Hoa Kỳ và là người đầu tiên phát biểu tại Liên hợp quốc. –

04/10/1822 – Rutherford B. Hayes (1822-1893) Tổng thống thứ 19 của Hoa Kỳ sinh ra tại Delaware, Ohio. Ông phục vụ từ ngày 4 tháng 3 năm 1877 đến ngày 3 tháng 3 năm 1881. Ông là một đảng viên Cộng hòa nổi tiếng nhất với câu nói được trích dẫn nhiều của mình, " Người phục vụ đảng của mình tốt nhất là người phục vụ đất nước mình tốt nhất–

Nhà viết tiểu sử Ari Hoogenboom nhận xét rằng thành tựu lớn nhất của Hayes là khôi phục niềm tin dân chúng vào các đời Tổng thống và ngăn được sự suy giảm quyền lực của nhánh hành pháp trong chính phủ liên bang – một điều đã xảy ra kể từ sau vụ ám sát Abraham Lincoln vào năm 1865.

*****05/10:**

– 1877 – Sau cuộc rút lui 1.700 dặm, Tù trưởng Joseph của

người da đỏ Nez Perce đã đầu hàng quân Kỳ binh Hoa Kỳ tại Bear's Paw gần Chinook, Montana. "Từ nơi mặt trời mọc, tôi sẽ không chiến đấu mãi mãi nữa", ông tuyên bố.-1910 – Bồ Đào Nha trở thành một nước cộng hòa sau cuộc nổi loạn thành công chống lại Vua Manuel II.

-1938 – Tổng thống Séc Tiệp sĩ Eduard Benes từ chức và chạy trốn ra nước ngoài trong bối cảnh bị Adolf Hitler đe dọa.

-1964 – Cuộc trốn chạy hàng loạt lớn nhất kể từ khi Bức tường Berlin được xây dựng xảy ra khi 57 người tị nạn Đông Đức trốn sang Tây Berlin sau khi đào đường hầm bên dưới bức tường.

-1703 – Nhà thần học Jonathan Edwards (1703-1758) sinh ra tại East Windsor, Connecticut. Ông đã lãnh đạo cuộc phục hưng tôn giáo "Đại thức tỉnh" ở các thuộc địa của Mỹ và sau đó trở thành hiệu trưởng của Princeton.

-1882- "Cha đẻ của Kỹ nguyên Không gian" Robert Goddard (1882-1945) sinh ra tại Worcester, Massachusetts. Trong suốt cuộc đời mình, ông đã bị công chúng và báo chí chê giễu vì ý tưởng chế tạo một cỗ máy bay vũ trụ. Năm 1926, ông đã phóng tên lửa nhiên liệu lỏng đầu tiên trên thế giới tại một trang trại gần Auburn, Mass. Năm 1935, tên lửa nhiên liệu lỏng của ông đã vượt qua tốc độ âm thanh. Những phát triển khác bao gồm một thiết bị lái cho máy tên lửa, tên lửa có hệ thống để đạt đến độ cao lớn, máy bơm nhiên liệu tên lửa và động cơ tên lửa tự làm mát.-1846- Kỹ sư và nhà phát minh George Westinghouse (1846-1914) sinh ra tại Central Bridge, New York. Ông đã phát triển phanh khí cho tàu hỏa và sau đó chịu trách nhiệm áp dụng hệ thống dòng điện xoay chiều (AC) để truyền tải điện năng tại Hoa Kỳ. Ông cũng là người sử dụng lao động đầu tiên cho nhân viên của mình nghỉ phép có lương.-1921-Phạm Duy (1921 – 2013),

tên khai sinh Phạm Duy Cận là nhạc sĩ, nhạc công, ca sĩ, nhà nghiên cứu âm nhạc lớn của Việt Nam. Ông được nhiều người đánh giá là nhạc sĩ lớn nhất của nền tân nhạc Việt Nam với lượng sáng tác đồ sộ cũng như đa dạng về thể loại, trong đó có rất nhiều ca khúc trở nên kinh điển và quen thuộc với người Việt.

***06/10:

-1927 – Phim nói đầu tiên được công chiếu tại New York. The Jazz Singer với sự tham gia của Al Jolson là bộ phim truyện

dài đầu tiên sử dụng lời thoại.

-1928 – Đại tướng Tư lệnh Giới Thạch trở thành tổng thống của Trung Hoa Dân Quốc sau khi ban hành hiến pháp mới.

-1978 – Lãnh tụ tôn giáo Iran Ayatollah Khomeini được công nhận tị nạn tại Pháp sau khi bị trục xuất khỏi Iran vì phản đối Shah.

-1981 – Tổng thống Ai Cập Anwar Sadat (1918-1981) bị những người theo chủ nghĩa Hồi giáo cực đoan ám sát tại Cairo khi đang xem một cuộc diễu binh quân sự. Ông đã chia sẻ Giải Nobel Hòa bình năm 1978 với Menachem Begin của Israel. Ông đã ký một hiệp định hòa bình do Hoa Kỳ bảo trợ với Israel, nhưng đã bị các nhà lãnh đạo Hồi Rập khác lên án.

-Bùi Giáng (17/12/1926 – 07/10/1998), là nhà thơ, dịch giả và là nhà nghiên cứu văn học của Việt Nam. Các bút danh khác của ông là: *Trung niên thi sĩ*, *Thi sĩ*, *Bùi Bàn Dúi*, *Bùi Văn Bôn*, *Vân Mộng*... Ông nổi tiếng từ năm 1962 với tập thơ *Mưa ngẫu nhiên*.

****08/10:**

-1871 – Đại hỏa hoạn Chicago bùng phát. Theo truyền thuyết, nó bắt đầu khi con bò của bà O'Leary đá đổ một chiếc đèn lồng trong chuồng của bà trên phố DeKoven. Hơn 300 người đã thiệt mạng và 90.000 người mất nhà của khi đám cháy san phẳng 3,5 dặm vuông, phá hủy 17.450 tòa nhà. Tổng thiệt hại tài chính lên tới hơn 200 triệu đô la.

-1918 – Trong Thế chiến thứ nhất tại Rừng Argonne ở Pháp, Trung sĩ Hoa Kỳ Alvin C. York đã một mình tiêu diệt một tiểu đoàn súng máy của Đức, giết chết hơn một chục người và bắt giữ 132 người. Sau đó, ông được trao tặng Huân chương Danh dự và Huân chương Croix de Guerre của Pháp.

-1996 – Tổng thống Palestine Yasser Arafat đã có chuyến thăm công khai đầu tiên tới Israel để hội đàm với Tổng thống Israel Ezer Weizman tại dinh thự riêng của ông.

-1962 – Uganda giành được độc lập sau gần 70 năm bị Anh cai trị.

-1970 – Campuchia tuyên bố mình là Cộng hòa Khmer sau khi chủ

độ quân ch^o bị cơ quan lập pháp bãi b^ỏ.

-1940-John Lennon (1940-1980) sinh ra tại Liverpool, Anh. Ông là thành viên c^ủa The Beatles, một nhóm nhạc rock có sức ^hư^ởng đã thu hút khán gi^o đ^ầu tiên ^ở Anh và Đức, sau đó là ^ở Mỹ và trên toàn th^ế giới. Ông đã bị sát hại tại Thành ph^ố New York vào ngày 8 tháng 12 năm 1980.-Ernesto “Che” Guevara (ti^{ếng} Tây Ban Nha: ['tʃe xe'βara]- 14/6/1928 – 09/10/1967) là một nhà Cách mạng theo Ch^ủ nghĩa Marx, bác sĩ, tác gi^ả, lãnh đạo du kích, nhà ngoại giao và nhà lý luận quân sự người Argentina. Là một nhân vật quan trọng c^ủa Cách mạng Cuba, hình ^{ảnh} cách điệu c^ủa ông đã tr^ở thành một bi^{ểu} tượng văn hóa ph^ổn kháng ph^ổ bi^{ểu}n c^ủa sự n^{ổi} loạn và bi^{ểu} tượng toàn c^ảu trong văn hóa đại chúng.

****10/10:-** 1954 – H^{ội} Chí Minh ti^{ến} vào Hà Nội, Việt Nam, sau khi quân đội Pháp rút lui, theo các đi^{ều}u kho^{ản} đình chi^{ến} ch^{ấm} dứt cuộc đ^{ấu} tranh kéo dài b^{ảy} năm giữa Việt Nam Cộng s^ốn và Pháp.

-1813 -Nhà soạn nhạc opera người Ý Giuseppe Verdi (1813-1901) sinh ra tại Le Roncole, Ý. 26 v^ở opera c^ủa ông bao g^{ồm}; Rigoletto, Il Trovatore, La Traviata và Aida, và là một trong những tác ph^{ẩm} nhạc c^ủ đi^{ến} ph^ổ bi^{ểu}n nh^{ất} được bi^{ểu}u đi^{ến} ngày nay.

****11/10:**

-1521 – Vua Henry VIII c^ủa Anh được Giáo hoàng Leo X phong tặng danh hiệu “Người b^ỏo vệ đức tin” sau khi xu^{ất} b^{ản} cu^{ốn} sách c^ủa Nhà vua ch^ơng lại Martin Luther.

-1976 – “*Băng đ^{ội}ng b^ỏn tên*”, bao g^{ồm} c^ả góa phụ c^ủa Mao Trạch Đông, đã bị b^ịt tại Trung Qu^{ốc}, bị buộc tội âm mưu đ^{ảo} chính. Sau đó, họ đã bị xét x^ử và k^{ết} án v^ề nhi^{ều} tội ác ch^ơng lại nhà nước.-1884- Eleanor Roosevelt (1884-1962) sinh ra tại Thành ph^ố New York. Bà là vợ c^ủa T^{ổng} th^{ống} Franklin Delano Roosevelt, T^{ổng} th^{ống} thứ 32 c^ủa Hoa Kỳ. Với tư cách là Đ^ệ nh^{ất} phu nhân, bà đã có một cuộc s^{ống} độc lập chưa từng có, ph^{ần} đ^{ầu} c^ủi thiện cuộc s^{ống} c^ủa mọi người trên kh^ỏp th^ế giới. Năm 1933, bà tr^ở thành người vợ đ^ầu tiên c^ủa một t^{ổng} th^{ống} t^ự

chức hợp báo riêng tại Nhà Trắng. Bà đã đi du lịch khắp nơi một mình và được mọi người trêu mồn gọi là “Đệ nhất phu nhân của thế giới”. Bà đã phục vụ với tư cách là đại biểu Hoa Kỳ tại Liên hợp quốc trong nhiều năm và đã giúp viết Tuyên ngôn Quốc tế Nhân quyền.

****12 /10:-**

Năm 54 sau Công nguyên – Hoàng đế La Mã Claudius qua đời sau khi ăn phôi nộm do vợ mình, Hoàng hậu Agrippina đầu độc.

-1492 – Sau chuyến hành trình kéo dài 33 ngày, Christopher Columbus đã đặt chân lên đất liền đầu tiên ở Tân Thế giới tại Bahamas. Ông đặt tên cho vùng đất đầu tiên được nhìn thấy là El Salvador, tuyên bố chủ quyền của mình theo tên của Vương miện Tây Ban Nha. Columbus đang tìm kiếm một tuyến đường biển phía tây từ châu Âu đến châu Á và tin rằng ông đã tìm thấy một hòn đảo của quần đảo Indies. Do đó, ông gọi những người bản địa đầu tiên mà ông gặp là “người da đỏ”.

-1775 – Hải quân Hoa Kỳ ra đời sau khi Quốc hội Lục địa lần thứ hai cho phép mua lại một hạm đội tàu.- 1792- George Washington đặt viên đá Nhà Trắng. Tòa nhà, tọa lạc tại số 1600 Đại lộ Pennsylvania, cao ba tầng với hơn 100 phòng và được thiết kế bởi James Hoban. Vào tháng 11 năm 1800, Tổng thống John Adams và gia đình chuyển đến. Tòa nhà đầu tiên được gọi là “Cung điện Tổng thống”, nhưng được gọi là “Nhà Trắng” khoảng 10 năm sau khi hoàn thành. Tòa nhà đã bị quân đội Anh đốt cháy vào năm 1814, sau đó được xây dựng lại, tân trang và tái chiếm vào năm 1817.

– 1811 – Paraguay tuyên bố độc lập khỏi Tây Ban Nha và Argentina.

– 1822 – Brazil giành được độc lập từ Bồ Đào Nha.- 1872 -Nhà soạn nhạc kiêm nhạc trưởng người Anh Ralph Vaughan Williams (1872-1958) sinh ra tại Down Ampney, Gloucestershire, Anh. Ông kết hợp các kỹ thuật sáng tác hiện đại với nhạc dân gian Anh truyền thống và nhạc Tudor để tạo nên một phong cách Anh độc đáo. Các tác phẩm chính của ông bao gồm; Mass cung Sol thứ, Fantasia về thánh Tallis và vở opera The Pilgrim’s Progress.

Ông cũng sáng tác chín bìa giao hưởng, nhạc nhà thờ và hợp xướng, nhạc phim và sân khấu và một số vở opera.

– 1884 – Greenwich được thiết lập là múi giờ chung để tính giờ chuẩn trên toàn thế giới.

– 1943 – Ý tuyên chiến với đội tác cũ của mình là Đức Quốc xã sau khi Mussolini bị lật đổ và chính phủ Phát xít của ông ta sụp đổ.

– 1960 – Trong một cuộc tranh luận về chủ nghĩa thực dân tại Liên hợp quốc, nhà lãnh đạo Liên Xô Nikita Khrushchev đã còi giày và đập liên hồi vào bàn làm việc.

**** 13/10** Margaret Hilda Thatcher, Nam tước Thatcher (nhũ danh Roberts; 13 tháng 10 năm 1925 – 8 tháng 4 năm 2013), là Thủ tướng Vương quốc Anh từ năm 1979 đến năm 1990 và lãnh đạo Đảng Bảo thủ từ năm 1975 đến năm 1990. Thủ kỷ 19, bà là người phụ nữ đầu tiên giữ chức vụ này. Với tư cách là Thủ tướng, bà đã thực hiện các chính sách được gọi là Chủ nghĩa Thatcher. Một nhà báo Liên Xô đã đặt biệt danh cho bà là “Người phụ nữ sắt”, biệt danh gắn liền với phong cách lãnh đạo và chính trị không khoan nhượng của bà.

Khi bước chân vào Dinh Thủ tướng số 10 đường Downing, bà trích dẫn lời của Francis thành Assisi:

“	<i>Nơi nào có bất hòa, chúng ta đem đến đó sự hòa thuận. Nơi nào có sai sót, chúng ta đem đến chân lý. Nơi nào có nghi ngờ, chúng ta đem đến đức tin. Và nơi nào có tuyệt vọng, chúng ta đem đến niềm hi vọng.</i>
---	--

**** 14/10:**

– 1912 – Cựu Tổng thống Theodore Roosevelt bị một kẻ cuồng tín bắn khi đang vận động tranh cử ở Milwaukee. Roosevelt được cứu sống nhờ chiếc áo khoác dày, hộp đựng kính và một bài phát biểu giúp trong túi áo ngực, tất cả đều giúp làm chậm viên đạn. Mặc dù bị thương, ông vẫn kiên quyết phát biểu khi viên đạn

găm vào ngực và không đến bệnh viện cho đến khi cuộc họp kết thúc. Roosevelt, một người đàn ông ngoài trời khỏe mạnh, đã bình phục hoàn toàn sau hai tuần.- 1933 – Đức Quốc xã tuyên bố rút khỏi Hội Quốc Liên và tuyên bố sẽ không tham gia thêm vào Hội nghị Giơ-ri trư quân bị Geneva.

– 1964 – Nhà lãnh đạo Dân quyền Martin Luther King, Jr., trở thành người trẻ tuổi nhất nhận Giải Nobel Hòa bình. Ông đã quyên góp 54.000 đô la tiền thưởng cho phong trào Dân quyền.

– 14/10/1890- Dwight D. Eisenhower (1890-1969) Tổng thống thứ 34 của Hoa Kỳ sinh ra tại Denison, Texas. Ông đã phục vụ hai nhiệm kỳ Tổng thống, từ ngày 20 tháng 1 năm 1953 đến ngày 20 tháng 1 năm 1961. Có biệt danh là “Ike”, ông tốt nghiệp West Point và là sĩ quan quân đội chuyên nghiệp, trở thành Tổng tư lệnh của Lực lượng Đồng minh tại Châu Âu trong Thế chiến II. Ông giữ cấp bậc Đại tướng năm sao của Quân đội.

Ngày 15 tháng 10, -1815 – Napoleon Bonaparte đến Đảo St. Helena bắt đầu cuộc lưu đày do Anh áp đặt sau thất bại của ông tại Trận Waterloo.

– 1917 – Điệp viên Thế chiến thứ nhất Mata Hari bị một đội xé bìa của Pháp xé tở tại Trại lính Vincennes, ngoại ô Paris.

-1945 – Pierre Laval, cựu thủ tướng của Vichy Pháp, bị xé tở vì hợp tác với Đức Quốc xã trong Thế chiến thứ II.

– 1964 – Lãnh đạo nước Nga Xô Viết Nikita Khrushchev bị phế truất khỏi chức Bí thư thứ nhất của Đảng Cộng sản Liên Xô và được thay thế bởi Leonid Brezhnev.

****16/10:**

1701 – Đại học Yale được thành lập tại Killingworth, Connecticut (với tên gọi là Trường Cao đẳng Connecticut). Trường chuyển đến New Haven vào năm 1716. Hai năm sau, trường đổi tên thành Cao đẳng Yale để vinh danh Elihu Yale, một nhà từ thiện. Năm 1886, trường trở thành Đại học Yale.

1793 – Nữ hoàng Marie Antoinette bị chặt đầu trong Thời kỳ Khủng bố sau Cách mạng Pháp. Bà là vợ của Vua Louis XVI và đã trở thành biểu tượng cho lòng căm thù của người dân đối với chế độ cũ do sự xa hoa và phù phiếm của bà. Theo truyền

thuyết, bà đã trả lời, “Hãy để họ ăn bánh ngọt” khi được báo rằng những người nghèo không có bánh mì.

1853 – Chiến tranh Crimea bắt đầu sau khi Đế chế Ottoman của Thổ Nhĩ Kỳ tuyên chiến với Nga, Anh, Pháp và một số vùng của Ý liên minh với người Thổ Nhĩ Kỳ chống lại Nga. Đây trở thành cuộc chiến đầu tiên được các phóng viên báo chí và nhiếp ảnh gia quan sát tận mắt. Một trong những trận chiến đã được bắt đầu hóa trong bài thơ của Tennyson, The Charge of the Light Brigade. Trong điều kiện vệ sinh kém, bệnh tật đã giết chết nhiều binh lính Pháp và Anh bị thương. Y tá người Anh Florence Nightingale sau đó đã tiên phong trong các phương pháp vệ sinh theo phong cách hiện đại, cứu sống nhiều người.

1946 – Mười cựu lãnh đạo Đức Quốc xã đã bị quân Đồng minh treo cổ sau khi bị kết tội vì tội ác chiến tranh tại Nuremberg, Đức. 1964 – Trung Quốc cho nổ quả bom hạt nhân đầu tiên tại bãi thử Lop Nor ở Sinkiang.

1978 – Hồng y Karol Wojtyła của Ba Lan được bầu làm Giáo hoàng. Ông là Giáo hoàng đầu tiên không phải người Ý được bầu sau 456 năm và lấy tên là John Paul II.

1758 – Giáo viên và nhà báo người Mỹ Noah Webster (1758-1843) sinh ra tại West Hartford, Connecticut. Tên của ông trở thành từ đồng nghĩa với “dictionary” sau khi ông biên soạn những cuốn từ điển tiếng Anh đầu tiên của Mỹ.

1854 – Nhà thơ và nhà viết kịch người Ireland Oscar Wilde (1854-1900) sinh ra tại Dublin, Ireland. Nổi tiếng nhất với những vở hài kịch bao gồm: The Importance of Being Earnest. Và trong tiểu thuyết The Picture of Dorian Gray, ông viết rằng, “Chỉ có một điều trên thế giới này còn tệ hơn việc bị bàn tán, đó là không được bàn tán”.

****17/10:**

– 1777 – Trong Chiến tranh Cách mạng Hoa Kỳ, Tướng Anh John Burgoyne và toàn bộ quân đội gồm 5.700 người của ông đã đầu hàng Tướng Mỹ Horatio Gates sau Trận Saratoga, chiến thắng lớn

đầu tiên của người Mỹ.-17-25 tháng 10 năm 1944 – Trận chiến vịnh Leyte, trận hải chiến lớn nhất trong lịch sử, diễn ra ngoài khơi quần đảo Philippine, trong Thế chiến II ở Thái Bình Dương. Trận chiến có sự tham gia của 216 tàu chiến Hoa Kỳ và 64 tàu Nhật Bản và dẫn đến sự hủy diệt của Hải quân Nhật Bản bao gồm cả Thiết giáp hạm Musashi của Nhật Bản, một trong những tàu chiến lớn nhất từng được chế tạo.

– 17/10/1912 – Giáo hoàng John Paul I (1912-1978) sinh ra tại Forno di Canale, Ý (với tên Albino Luciani). Ông được bầu làm Giáo hoàng thứ 263 của Giáo hội Công giáo La Mã vào ngày 28 tháng 9 năm 1978, nhưng qua đời tại Rome chỉ 34 ngày sau đó.- Thomas Alva Edison (11/2/1847 – 18/10/1931) là một nhà phát minh và thương nhân đã phát triển rất nhiều thiết bị có ảnh hưởng lớn tới cuộc sống trong thế kỷ 20. Ông được một nhà báo đặt danh hiệu “Thầy phù thủy ở Menlo Park”, ông là một trong những nhà phát minh đầu tiên ứng dụng các nguyên tắc sản xuất hàng loạt vào quy trình sáng tạo, và vì thế có thể coi là đã sáng tạo ra phòng nghiên cứu công nghiệp đầu tiên.

****19/10:**

-1781 – Cuộc vây hãm Yorktown, còn được gọi là Trận Yorktown và sự đầu hàng tại Yorktown, bắt đầu vào ngày 28/9/1781 và kết thúc vào ngày 19/10/1781, đúng 10:30 sáng tại Yorktown, Virginia.

Khi ban nhạc của họ chơi bài *The World Turned Upside Down*, Quân đội Anh đã hành quân theo đội hình và đầu hàng quân Mỹ tại Yorktown. Hơn 7.000 quân Anh và Hesse, do Tướng Anh Lord Cornwallis chỉ huy, đã đầu hàng Tướng George Washington. Cuộc chiến giữa Anh và các thuộc địa Mỹ của họ đã chính thức kết thúc. Hiệp ước hòa bình cuối cùng được ký kết tại Paris vào ngày 3 tháng 9 năm 1783.

– 1818 – Hoa Kỳ và Anh đã đồng ý thiết lập biên giới Hoa Kỳ-Canada ở vĩ tuyến 49.

– 1935 – “Cuộc hành quân dài” dài 6.000 dặm của Mao Trạch Đông đã kết thúc khi lực lượng Cộng sản của ông đến Diên An, ở tây bắc Trung Quốc, gần một năm sau khi chạy trốn khỏi quân đội

của Tư tưởng Giới Thạch ở phía nam.

**** 20/10:**

-1968 – Jacqueline Kennedy kết hôn với doanh nhân triệu phú người Hy Lạp Aristotle Onassis, chấm dứt gần năm năm góa bụa sau vụ ám sát người chồng đầu tiên của bà, Tổng thống John F. Kennedy.

– 1973 – ‘Vụ thẩm sát đêm thứ bảy’ xảy ra trong vụ bê bối Watergate khi Tổng thống Richard M. Nixon sa thải Công tố viên đặc biệt Archibald Cox và Phó Tổng chưởng lý William Ruckelshaus. Tổng chưởng lý Elliot Richardson đã từ chức. Một làn sóng phản đối chính trị nổ ra sau vụ sa thải dẫn đến những yêu cầu rộng rãi về việc luận tội Nixon.

20/10/1632 – Kiến trúc sư người Anh Christopher Wren (1632-1723) sinh ra tại Wiltshire, phía tây nam nước Anh. Được coi là một trong những bộ óc vĩ đại nhất thời bấy giờ, ông đã thiết kế Nhà thờ St. Paul và 52 nhà thờ cho Thành phố London. Các tòa nhà tiếp tục của ông bao gồm khu “mới” của Hampton Court gần London và Bệnh viện Greenwich, hiện là Cao đẳng Hải quân Hoàng gia.

****21/10:**

– 1805 – Trận Trafalgar diễn ra giữa Hải quân Hoàng gia Anh và hạm đội liên hợp Pháp và Tây Ban Nha. Người Anh chiến thắng đã chấm dứt mọi đe dọa xâm lược nước Anh của Napoleon. Người hùng hải quân Anh, Đô đốc Horatio Nelson đã bị thương nặng trên tàu Victory của mình.

– 1879 – Thomas Edison đã thử nghiệm thành công một bóng đèn sợi đốt điện với dây tóc carbon hóa tại phòng thí nghiệm của ông ở Menlo Park, New Jersey, giữ cho nó sáng trong hơn 13 giờ.

– 1915 – Tin nhắn thoại vô tuyến xuyên Đại Tây Dương đầu tiên được thực hiện bởi Công ty Điện thoại và Điện báo Hoa Kỳ từ Virginia đến Paris.

– 1944 – Trong Thế chiến II ở Châu Âu, quân đội Hoa Kỳ đã

chiếm được Aachen ở miền tây nước Đức sau một tuần chiến đấu ác liệt. Đây là thành phố lớn đầu tiên của Đức bị quân Đồng minh chiếm giữ.

– 1967 – Hàng nghìn người biểu tình phản chiến đã xông vào Lầu Năm Góc trong một cuộc biểu tình phản đối Chiến tranh Việt Nam tại Washington, D.C. Khoảng 250 người đã bị bắt. Không có phát súng nào được bắn, nhưng người biểu tình đã bị đánh bằng dùi cui và báng súng trường.

– 1917 – Nghệ sĩ nhạc Jazz vĩ đại Dizzy Gillespie (1917-1993) sinh ra tại Cheraw, Nam Carolina (với nghệ danh John Birks Gillespie). Ông là một nghệ sĩ chơi kèn trumpet, nhà soạn nhạc, trưởng nhóm nhạc và là một trong những người sáng lập ra nhạc jazz hiện đại, nổi tiếng với đôi má phúng phính và chiếc kèn trumpet cong.

****22/10:**

-1962 – Tổng thống John F. Kennedy xuất hiện trên truyền hình để thông báo cho người Mỹ về sự tấn công tại Cuba tên lửa Nga ở Cuba. Tổng thống yêu cầu dỡ bỏ chúng và tuyên bố “cách ly” Cuba trên biển. Sáu ngày sau, người Nga tuyên bố sẽ dỡ bỏ các loại vũ khí này. Cuối cùng, Hoa Kỳ sau đó đã dỡ bỏ các tên lửa khỏi Thổ Nhĩ Kỳ.

-22/10/1811 – Nhà soạn nhạc người Hungary Franz Liszt (1811-1886) sinh ra tại Raiding, Hungary. Ông là một nghệ sĩ piano tài năng, nổi tiếng nhất với tác phẩm Hungarian Rhapsody số 2, Liebestraum số 3 và các bản giao hưởng Faust và Dante.

****23/10**

-1983 – Những kẻ khủng bố lái một chiếc xe tải chở đầy thuốc nổ TNT vào trụ sở của Hoa Kỳ và Pháp tại Beirut, Lebanon, kích nổ và giết chết 241 lính thủy đánh bộ Hoa Kỳ và 58 lính dù Pháp.

-1989 – Hungary tuyên bố là một nước cộng hòa 33 năm sau khi quân đội Liên Xô đàn áp cuộc nổi loạn của người dân chống lại chế độ Cộng sản.

****24/10:**

-1861 – Bức điện tín xuyên lục địa đầu tiên ở Hoa Kỳ được gửi từ San Francisco đến Washington, gửi đến Tổng thống Abraham Lincoln từ Chánh án Tòa án Tối cao California.

-1929 – “Thứ Năm Đen” xảy ra tại Sàn giao dịch chứng khoán New York khi gần 13 triệu cổ phiếu được bán ra trong tình trạng bán tháo hoảng loạn. Năm ngày sau, “Thứ Ba Đen” chứng kiến 16 triệu cổ phiếu được bán ra.

-1931 – Tên gangster Chicago “Scarface” Al Capone bị kết án 11 năm tù vì tội trốn thuế thu nhập liên bang. Năm 1934, hắn bị chuyển đến nhà tù Alcatraz gần San Francisco. Hắn được ân xá vào năm 1939, mắc bệnh giang mai. Hắn nghỉ hưu tại dinh thự của mình ở Miami Beach, nơi hắn qua đời vào năm 1947.

– 1945 – Liên hợp quốc được thành lập.

– Pelé:- Edson Arantes do Nascimento (23/10/1940 – 29/12/2022), được biết đến nhiều nhất với tên Pelé, là một cầu thủ bóng đá chuyên nghiệp người Brazil. Với biệt danh “Vua bóng đá”, ông được coi là một trong những cầu thủ bóng đá vĩ đại nhất mọi thời đại. Vào năm 1999, ông được bầu chọn là Cầu thủ xuất sắc nhất thế kỷ 20 bởi hiệp hội IFFHS. Cũng trong năm đó, ông được IOC bầu chọn là Vận động viên của thế kỷ và được tạp chí TIME đưa vào danh sách 100 người có ảnh hưởng lớn nhất thế giới. Vào năm 2013, ông được FIFA trao tặng giải thưởng Quả bóng vàng danh dự (Ballon d’Or Prix d’Honneur).

****25/10:**

-1955 – Áo giành lại chủ quyền sau khi lực lượng Đồng minh cuối cùng rời đi. Đất nước này đã bị Đức Quốc xã chiếm đóng từ năm 1938-45. Sau Thế chiến II, nó bị chia thành bốn vùng chiếm đóng bởi Hoa Kỳ, Nga, Anh và Pháp.

-1881-Nghệ sĩ Pablo Picasso (1881-1973) sinh ra tại Malaga, Tây Ban Nha. Ông là một họa sĩ thực nghiệm và cũng trở thành một nhà điêu khắc, thợ khắc và thợ gốm tài ba.

– 25-30 /10/ 1983 – Đảo Grenada ở Caribe bị Hoa Kỳ xâm lược để khôi phục “trật tự và dân chủ”. Hơn 2.000 lính thủy đánh bộ và lính biệt kích Lục quân đã giành quyền kiểm soát sau một cuộc đảo chính chính trị vào tuần trước đã biến hòn đảo này thành “thuộc địa của Liên Xô-Cuba”, theo Tổng thống Ronald Reagan.

****26/10:**

– 1825 – Kênh đào Erie được mở ra như tuyến đường thủy nhân tạo lớn đầu tiên ở Mỹ, nối Hồ Erie với Sông Hudson, bắc qua Sông St. Lawrence do Anh kiểm soát. Kênh đào này có chi phí hơn 7 triệu đô la và mất tám năm để hoàn thành.- 1951 – Winston Churchill trở thành thủ tướng Anh lần thứ hai, sau chiến thắng sát sao của Đảng Bảo thủ trong cuộc tổng tuyển cử. Trong nhiệm kỳ đầu tiên từ năm 1940-45, ông đã lãnh đạo nước Anh đấu tranh chống lại Đức Quốc xã.
– 1955 – Ngô Đình Diệm tuyên bố Nam Việt Nam là một nước cộng hòa và tự xưng là tổng thống.

-1947- Hillary Rodham Clinton sinh ra tại Park Ridge, Illinois, ngày 26/10/1947. Bà là Đệ nhất phu nhân từ năm 1993-2001 trong thời kỳ chồng bà là Bill Clinton làm tổng thống. Năm 2000, bà trở thành Đệ nhất phu nhân duy nhất từng được bầu vào Thượng viện Hoa Kỳ, phục vụ với tư cách là đảng viên Dân chủ đến từ New York. Bà được bầu lại vào năm 2006 và sau đó bất đầu chiến dịch tranh cử tổng thống, hy vọng trở thành nữ tổng thống đầu tiên của Hoa Kỳ. Bà đã để mất đề cử của đảng Dân chủ vào tay Barack Obama, người đã giành chiến thắng trong cuộc tổng tuyển cử và bổ nhiệm bà làm Bộ trưởng Ngoại giao Hoa Kỳ vào năm 2008.

**** 27/10:**

– 1904 – Tàu điện ngầm Thành phố New York bắt đầu hoạt động, chạy từ Tòa thị chính đến Phố West 145, hệ thống đường sắt ngầm và dưới nước đầu tiên trên thế giới.- 1728 -Nhà hàng hải người Anh James Cook (1728-1779) sinh ra tại Yorkshire, Anh. Ông đã khám phá New Zealand, Úc và Quần đảo Hawaii.

– 1858 -Theodore Roosevelt (1858-1919) Tổng thống thứ 26 của Hoa Kỳ sinh ra tại Thành phố New York. Ông kế nhiệm chức tổng thống sau vụ ám sát Tổng thống William McKinley. Roosevelt phục vụ từ ngày 14 tháng 9 năm 1901 đến ngày 3 tháng 3 năm 1909. Ông được nhớ đến nhiều nhất với câu nói, *“Nói nhẹ nhàng và mang theo một cây gậy lớn.”*

**** 28/10:**

– 1636 – Đại học Harvard, cơ sở giáo dục đại học lâu đời nhất tại Hoa Kỳ, được thành lập tại Cambridge, Massachusetts. Trường được đặt theo tên của John Harvard, một người Thanh giáo đã hiến tặng thư viện và một nửa gia sản của mình. Những cựu sinh viên xuất sắc bao gồm; Ralph Waldo Emerson, Henry David Thoreau, Henry James và người sáng lập NAACP W.E.B. Du Bois.

-1846 – Đoàn Donner khởi hành từ Illinois đến California. Đoàn có tổng cộng 90 người, bao gồm những người nhập cư, gia đình và doanh nhân, do George và Jacob Donner dẫn đầu. Thảm kịch sau đó xảy ra khi họ bị mắc kẹt trong tuyết ở Sierras, nơi nạn đói và nạn ăn thịt người đã cướp đi sinh mạng của họ. Có 48 người sống sót vào cuối cuộc hành trình của họ vào tháng 4 năm 1847.

-1886 – Tượng Nữ thần Tự do được khánh thành tại Đảo Bedloe ở Công viên New York. Bức tượng là món quà của người dân Pháp để kỷ niệm liên minh Pháp-Mỹ trong Chiến tranh Cách mạng Hoa Kỳ. Được thiết kế bởi Frederic Auguste Bartholdi, toàn bộ công trình cao 300 feet (92,9 mét). Bệ đỡ có dòng chữ: “Hãy trao cho tôi những người mệt mỏi, nghèo đói, quỳn chúng chen chúc khao khát được hít thở tự do, những kẻ khốn khổ bị bỏ rơi trên bờ biển đông đúc của bạn. Hãy gọi những người này, những người vô gia cư, những cơn bão tôi đến với tôi, tôi giờ cao ngọn đèn của mình bên cánh cửa vàng!”

-1918 – Cộng hòa Tiệp Khắc được thành lập, tập hợp từ ba tỉnh – Bohemia, Moravia và Slovakia – vốn từng là một phần của đế

chợ Áo-Hung trước đây.

– 1922 – Những người áo đen phát xít bắt đầu “Cuộc diễu hành đến Rome” từ Naples đến đến sự hình thành chợ độ độc tài dưới thời Benito Mussolini.-1949 – Helen Anderson trở thành nữ đại sứ đầu tiên, được Tổng thống Harry Truman bổ nhiệm làm Đại sứ tại Đan Mạch.

-1958 – Hồng y Angelo Giuseppe Roncalli, Thượng phụ Venice, được bầu làm Giáo hoàng, lấy tước hiệu là John XXIII. Nội tình nhất với việc chợ trừ Công đồng Chung lần thứ 21 (Vatican II).

-1914 – Tiễn sĩ Jonas Salk (1914-1995) sinh ra tại Thành phố New York. Năm 1952, ông đã phát triển một loại vắc-xin phòng ngừa căn bệnh bại liệt ở trẻ em (viêm tủy xám, còn được gọi là bại liệt ở trẻ sơ sinh). Vắc-xin của ông đã làm giảm 95% số ca tử vong do bệnh bại liệt ở Hoa Kỳ.

-1955 – Nhà sáng lập Microsoft Bill Gates sinh ra tại Seattle, Washington, ngày 28/10/1955. Năm 1975, ông đồng sáng lập Microsoft với Paul Allen, thiết kế phần mềm cho máy tính IBM. Đến năm 1980, Microsoft đã trở thành công ty phần mềm hàng đầu cho máy tính tương thích IBM. Gates trở thành tỷ phú ở tuổi 31 và vẫn là một trong những cá nhân giàu nhất thế giới.

****29/10**

-1618 – Nhà thám hiểm người Anh Sir Walter Raleigh bị hành quyết tại London vì tội phản quốc theo lệnh của Vua James I.-1897 -Bộ trưởng tuyên truyền của Đức Quốc xã Paul Joseph Goebbels (1897-1945) sinh ra tại Rheydt, gần Düsseldorf, Đức. Được coi là một bậc thầy tuyên truyền, ông kiểm soát tất cả các tờ báo, đài phát thanh và sản xuất phim của Đức Quốc xã. Ông là một người bài Do Thái cực đoan, người ủng hộ việc tiêu diệt người Do Thái. Ông tận tụy với Hitler cho đến phút cuối cùng, ông đã chết tại hầm trú ẩn Berlin của Hitler vào năm 1945 sau khi đầu độc sáu người con của mình.

****30/10:**-1990 – Lần đầu tiên kênh Kênh Băng hà, Vương quốc Anh được kết nối với lục địa châu Âu, thông qua một đường hầm đường sắt mới dưới eo biển Manche.

– 1735 -John Adams (1735-1826), Tổng thống thứ 2 của Hoa Kỳ sinh ra tại Braintree, Massachusetts. Ông phục vụ từ ngày 04/3/1797 đến ngày 03/3/1801. Ông từng là phó tổng thống của George Washington và là cha của John Quincy Adams, Tổng thống thứ 6. Ông qua đời vào ngày 04/7/1826, cùng ngày với Thomas Jefferson, vào đúng kỷ niệm 50 năm ngày thông qua Tuyên ngôn Độc lập.

****31/10:**

– Halloween hay All Hallow's Eve, một lễ kỷ niệm cổ xưa kết hợp lễ hội All Saints của Cơ đốc giáo với lễ hội mùa thu của người ngoại giáo.

-1940 – Trận chiến nước Anh kết thúc. Bắt đầu từ ngày 10 tháng 7 năm 1940, máy bay ném bom và máy bay chiến đấu của Đức đã tấn công các mục tiêu ven biển, sân bay, London và các thành phố khác, như một màn mở đầu cho cuộc xâm lược của Đức Quốc xã vào nước Anh. Các phi công Anh trên máy bay Spitfire và Hurricane đã bắn hạ hơn 1.700 máy bay Đức trong khi mất 915 máy bay chiến đấu. “Chưa bao giờ trong lĩnh vực xung đột của con người, rất nhiều người nợ rất ít người như vậy”, Thủ tướng Winston Churchill tuyên bố.

-1941 – Đài tưởng niệm quốc gia Núi Rushmore được hoàn thành sau 14 năm xây dựng. Đài tưởng niệm có các tác phẩm điêu khắc cao 60 foot về đầu của các Tổng thống George Washington, Thomas Jefferson, Abraham Lincoln và Theodore Roosevelt – đại diện cho nền tảng, triết lý chính trị, sự bảo tồn, mở rộng và bảo tồn của nước Mỹ.

– 1950 – Earl Lloyd trở thành người Mỹ gốc Phi đầu tiên chơi trong một trận đấu của Hiệp hội Bóng rổ Quốc gia (NBA) khi anh thi đấu cho đội Washington Capitols ở Rochester, New York.

– 1961 – Thi hài của Joseph Stalin được đưa khải lãng mộ ở Quảng trường Đỏ và được chôn cất lại bên trong các bức tường Điện Kremlin cùng với các ngôi mộ của những anh hùng Liên Xô kém nổi hơn. Sự kiện này diễn ra như một phần trong chương

trình phi Stalin hóa của Nga dưới thời người kế nhiệm Nikita Khrushchev. Tên của Stalin cũng bị xóa khỏi các tòa nhà công cộng, đường phố và nhà máy. Stalingrad được đổi tên thành Volgograd. -1968 – Trong Chiến tranh Việt Nam, Tổng thống Lyndon Johnson đã ra lệnh ngừng ném bom Bắc Việt Nam của Mỹ.

-1984 – Thủ tướng Ấn Độ Indira Gandhi bị ba thành viên Sikh trong đội cận vệ của bà ám sát khi đang đi dạo trong vườn nhà bà ở New Delhi.

– Người lính và chính khách Trung Quốc Tư Mã Giới Thạch (1887-1975) sinh ra tại Chiết Giang. Được đào tạo tại Học viện Quân sự Wampoa, ông đã lãnh đạo lực lượng Quốc dân đảng (dân tộc chủ nghĩa) trong cuộc đấu tranh chống lại quân đội Cộng sản do Mao Trạch Đông lãnh đạo.